NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
JULIANE KOKOTT
prednesené 15. januára 2009 [1]

I — Úvod

1. Prejednávaná vec vychádza z dvoch rozdielnych konaní pred podaním žaloby. Jednak Komisia Európskych spoločenstiev vytýka Írsku, že pokiaľ ide o súkromné projekty, neprebrala do vnútroštátneho práva smernicu Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie [2] v znení smernice Rady 97/11/ES z 3. marca 1997 [3] (ďalej len „smernica o posudzovaní“). Írsko rovnako (úplne) neprebralo smernicu 2003/35/ES Európskeho parlamentu a Rady z 26. mája 2003, ktorou sa ustanovuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia a ktorou sa s ohľadom na účasť verejnosti a prístup k spravodlivosti menia a dopĺňajú smernice Rady 85/337/EHS a 96/61/ES, [4] a neoznámilo Komisii opatrenia na prebratie.

2. V centre sporu je prístup k spravodlivosti upravený írskymi právnymi predpismi o územnom plánovaní a stavebnom poriadku. V tejto súvislosti nemožno nechať nepovšimnutý rozpor návrhu Komisie: na jednej strane Komisia žiada, aby jej výhrady smerovali výlučne proti chýbajúcim opatreniam na prebratie, a nie proti povahe opatrení, ktoré už boli prijaté. Na druhej strane sa jej návrh významne vzťahuje na povahu írskych opatrení, teda detailne preskúmava, či určité írske opatrenia sú v súlade s požiadavkami smernice 2003/35.

II — Právny rámec

3. Cieľom smernice 2003/35 je prebratie určitých ustanovení dohovoru EHS/OSN o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia [5] (ďalej len „dohovor z Århusu“), ktorý Spoločenstvo podpísalo v Århuse (Dánsko) 25. júna 1998. [6]

1 — Jazyk prednesu: nemčina.
2 — Ú. v. ES L 175, s. 40.
3 — Ú. v. ES L 73, s. 5.
4 — Ú. v. ES L 156, s. 17.
5 — Ú. v. EÚ L 124, 2005, s. 4.
6 — Ratifikovaný rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 (Ú. v. EÚ L 124, s. 1). Dohovor je uvedený v prílohe rozhodnutia.

A — *Dohovor z Århusu*

4. Článok 2 ods. 5 dohovoru z Århusu definuje pojem zainteresovaná verejnosť, do ktorého zahŕňa niektoré mimovládne organizácie:

„Na účely tohto dohovoru,

…

5. ‚Zainteresovaná verejnosť' znamená verejnosť, ktorá je alebo by mohla byť ovplyvnená rozhodovacím procesom týkajúcim sa životného prostredia, alebo sa o tento proces zaujíma; pre potreby tejto definície sa mimovládne organizácie podnecujúce k ochrane životného prostredia a spĺňajúce všetky požiadavky vnútroštátneho práva považujú za zaujímajúce sa o rozhodovací proces."

5. Článok 3 ods. 1 spresňuje spôsob, ktorým majú strany dohovoru prebrať tento dohovor:

„Každá strana prijme nevyhnutné legislatívne, administratívne a iné opatrenia, vrátane opatrení na dosiahnutie súladu ustanovení tohto dohovoru týkajúcich sa informácií, účasti verejnosti a prístupu k spravodlivosti, rovnako ako aj riadne vykonávacie opatrenia, s cieľom vytvoriť a udržiavať jasný, transparentný a ucelený rámec pre vykonanie ustanovení tohto dohovoru."

6. Článok 3 ods. 8 si zasluhuje pozornosť, keďže sa týka otázky poplatkov:

„Každá strana zabezpečí, aby osoby, ktoré uplatňujú svoje práva v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru, neboli za to trestané, pokutované, prenasledované alebo akýmkoľvek spôsobom obťažované. Toto ustanovenie neovplyvňuje právo vnútroštátnych súdov udeliť primerané poplatky v súdnom konaní."

7. Článok 6 stanovuje pravidlá účasti verejnosti na konaní o schválení niektorých projektov. Ide buď o projekty menovite uvedené v zozname prílohy I dohovoru, alebo o projekty, ktoré by mohli mať dôležitý vplyv na životné prostredie.

8. Článok 9 ods. 2 upravuje prístup k spravodlivosti v rámci účasti verejnosti stanovenej dohovorom:

„Každá strana, v rámci svojho vnútroštátneho práva, zabezpečí, aby členovia zainteresovanej verejnosti

a) majúci dostatočný záujem alebo, alternatívne,

b) ak pretrváva porušovanie ich práva v prípadoch, kde to právne predpisy strany upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku,

mali prístup k procesu preskúmania pred súdom a/alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona s cieľom napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, úkonu alebo opomenutia, podliehajúc článku 6 a v prípadoch stanovených vnútroštátnym právom a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 3, a iným relevantným ustanoveniam tohto dohovoru.

O tom, čo predstavuje dostatočný záujem a porušovanie práva, bude rozhodnuté v súlade s požiadavkami vnútroštátneho práva a v súlade s cieľom dať zainteresovanej verejnosti široký prístup k spravodlivosti v rámci rozsahu pôsobnosti tohto dohovoru. Na tento účel sa záujem akejkoľvek mimovládnej organizácie, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v článku 2 ods. 5, považuje za dostatočný na účely písmena a). Tieto organizácie budú považované za také, ktorých práva môžu byť porušené na účely písmena b).

Ustanovenia odseku 2 nevylučujú možnosť predbežného preskúmania správnym orgánom a nie je nimi dotknutá požiadavka uplatnenia správneho preskúmania pred súdnym preskúmaním, ak takáto požiadavka vyplýva z vnútroštátneho práva.“

9. Článok 9 ods. 4 a 5 obsahuje ďalšie údaje o zárukách, ktoré musia byť zabezpečené súdnymi konaniami:

„4. Naviac, bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 1, postupy uvedené v odsekoch 1, 2 a 3 zabezpečia zodpovedajúcu a účinnú nápravu vrátane prikázaných úľav, ak sú vhodné, a musia byť primerané, spravodlivé, včasné a nie nedostupne drahé. Rozhodnutia podľa tohto článku budú vydávané alebo zaznamenané písomne. Rozhodnutia súdov a, kedykoľvek je to možné, aj iných orgánov budú verejne prístupné.

5. S cieľom posilniť účinnosť ustanovení tohto článku každá strana zabezpečí, aby bola verejnosť informovaná o prístupe k správnemu a súdnemu preskúmaniu, a zváži vytvorenie vhodných podporných mechanizmov s cieľom odstrániť alebo znížiť finančné a iné bariéry v prístupe k spravodlivosti.“

B — *Smernica 2003/35*

10. Článok 3 smernice 2003/35 obsahuje zmeny smernice o posudzovaní:

11. Článok 3 bod 1 definuje pojem „dotknutá verejnosť“ ako:

„verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá, alebo má záujem na postupoch environmentálneho rozhodovania uvedeného v článku 2 ods. 2 [verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá postupmi environmentálneho rozhodovania uvedeného v článku 2 ods. 2 alebo má na nich záujem — *neoficiálny preklad*]; na účely tejto definície má sa za to, že mimovládne organizácie, podporujúce ochranu životného prostredia a spĺňajúce požiadavky vnútroštátneho práva, majú záujem“.

12. Bod 7 sa týka prístupu k spravodlivosti:

„Vkladá sa tento článok:

‚Článok 10a

Členské štáty zaistia, aby v súlade s príslušným vnútroštátnym právnym systémom dotknutá verejnosť:

a) ktorá má dostatočný záujem [na konaní — *neoficiálny preklad*], alebo

b) ak pretrváva porušovanie [ktorá tvrdí, že došlo k porušeniu — *neoficiálny preklad*] práva v prípadoch, kde to právne predpisy členského štátu upravujúce správne konanie požadujú ako predbežnú podmienku,

mala prístup k opravným prostriedkom pred súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom ustanoveným na základe zákona s cieľom napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť akéhokoľvek rozhodnutia, skutku [rozhodnutia, aktu — *neoficiálny preklad*] alebo nečinnosti, ktoré sú predmetom ustanovení tejto smernice o účasti verejnosti.

Členské štáty určia, v akom štádiu možno napadnúť rozhodnutia, skutky [rozhodnutia, akty — *neoficiálny preklad*] alebo nečinnosť.

O tom, čo predstavuje dostatočný záujem [na konaní — *neoficiálny preklad*] a porušovanie práva, rozhodnú členské štáty v súlade s cieľom poskytnúť dotknutej verejnosti široký prístup k spravodlivosti. Na tento účel sa záujem akejkoľvek mimovládnej organizácie, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v článku 1 odsek 2, považuje za dostatočný na účely pododseku a) tohto článku. Tieto organizácie sa tiež považujú za nositeľa práv, ktoré môžu byť poškodené v zmysle písm. b) tohto článku.

Ustanovenia tohto článku nevylučujú možnosť predbežného preskúmania správnym orgánom a nie je nimi dotknutá požiadavka uplatnenia správnych opravných prostriedkov pred súdnymi opravnými prostriedkami, ak takáto požiadavka vyplýva z vnútroštátneho práva.

Každé takéto konanie musí byť primerané, spravodlivé, včasné a nie nedostupne drahé.

S cieľom posilniť účinnosť ustanovení tohto článku, členské štáty zabezpečia, aby boli verejnosti dostupné praktické informácie o prístupe k správnemu a súdnemu preskúmaniu.'"

13. Článok 4 smernice 2003/35 obsahuje zmeny a doplnenia smernice Rady 96/61/ES z 24. septembra 1996 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia [7]. Jeho bod 4 je v podstate upravený

7 — Ú. v. EÚ L 257, s. 26, kodifikovaná smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/1/ES z 15. januára 2008 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia, Ú. v. EÚ L 24, s. 8.

rovnako ako nový článok 10a smernice o posudzovaní.

C — *Írske právo*

14. Nesúlad medzi účastníkmi konania sa týka najmä prebratia citovaných ustanovení do írskeho práva prostredníctvom Planning and Development Act 2000, [8] v znení Planning and Development (Strategic Infrastucture) Act 2006. [9] Články 50 a 50 A stanovujú pravidlá, ktoré upravujú prípadné opravné prostriedky proti niektorým plánovacím opatreniam.

15. Vyžadovaný záujem na konaní je upravený v článku 50 A ods. 3 zákona:

„(3) Súd neudelí povolenie podľa článku 50 predtým, ako bude presvedčený:

a) že existujú závažné dôvody pre určenie, že rozhodnutie alebo dotknutý akt sú neplatné alebo musia byť vyhlásené za neplatné, a

b) že

i) navrhovateľ má vážny záujem na činnosti, ktorá je predmetom žiadosti, alebo

ii) pokiaľ sa rozhodnutie alebo dotknutý akt týkajú projektu identifikovaného na základe v súčasnosti účinného článku 176 alebo na základe ustanovení prijatých podľa tohto článku, ako projektu, ktorý by mohol mať dôležitý vplyv na životné prostredie, a navrhovateľ

I) je inštitúciou alebo organizáciou (odlišnou od štátneho orgánu, orgánu verejnej moci alebo organizácie alebo vládnej agentúry), ktorej ciele a úlohy sa týkajú propagácie ochrany životného prostredia,

8 — Zákon č. 30 z roku 2000.
9 — Zákon č. 27 z roku 2006.

II) sledoval tieto ciele a úlohy počas obdobia dvanástich mesiacov pred dátumom podania žiadosti a

III) spĺňa (prípadné) podmienky, ktoré podnik alebo organizácia musia splniť podľa článku 37 ods. 4 písm. d) bodu iii) v prípade opravného prostriedku podaného na základe článku 37 ods. 4 písm. c) [a na tento účel sa uplatní každá podmienka uložená článkom 37 ods. 4 písm. e) bodom iv) tak, že odkaz na skupinu činností, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie, proti ktorému je podaný opravný prostriedok, je potrebné vykladať ako odkaz na skupinu činností, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie alebo akt, ktorý je predmetom žiadosti o povolenie stanovenej v článku 50].“

16. Článok 50 A ods. 4 spresňuje, že vyžadovaný vážny záujem nie je obmedzený na záujmy týkajúce sa nehnuteľností alebo na finančné záujmy.

17. Článok 50 A ods. 10 a 11 písm. b) zaväzuje súdy, aby sa konaniami zaoberali so všetkou starostlivosťou, ktorú umožňuje riadny výkon spravodlivosti. Článok 50 A ods. 12 umožňuje prijať dodatočné pravidlá vedúce k urýchleniu konania.

III — Konanie pred podaním žaloby a návrhy

18. Táto žaloba nasleduje po dvoch vyšetrovaniach vedených Komisiou.

19. V rámci prvého vyšetrovania Komisia vytýkala írskej právnej úprave, že súkromné projekty dopravnej infraštruktúry nepodrobila zákonnému posudzovaciemu konaniu vplyvov na životné prostredie. Dňa 18. októbra 2002 vyzvala Írsko, aby predložilo pripomienky k výhradám, ktoré voči nemu boli vznesené. Írsko výzve vyhovelo 5. marca 2003, ale nepresvedčilo Komisiu, ktorá mu 11. júna 2003 zaslala odôvodnené stanovisko. Írsko odpovedalo listom z 10. novembra 2003.

20. Druhé konanie sa týkalo prebratia smernice 2003/35. Komisia požiadala 28. júla 2005 Írsko, aby jej predložilo svoje pripomienky k oznámeniu opatrení na prebratie smernice. Vysvetlenia poskytnuté Írskom 7. septembra 2005 Komisiu neuspokojili, a preto poslala 19. decembra 2006 Írsku prvé odôvodnené stanovisko, na ktoré Írsko odpovedalo 14. februára 2006. Komisia 18. októbra 2006 zaslala Írsku druhé odôvodnené stanovisko, v ktorom mu stanovila lehotu dvoch mesiacov, po jej uplynutí, teda 18. decembra 2006, by mala byť smernica prebratá. Po oznámení viacerých zmien svojho vnútroštát-

neho práva, ku ktorým došlo 30. novembra 2006, 18. decembra 2006 a 18. januára 2007, Írsko odpovedalo 27. februára 2007 Komisii.

21. Komisia sa teda rozhodla spojiť dve konania a podala túto žalobu 7. septembra 2007.

22. Komisia navrhla, aby Súdny dvor:

— rozhodol, že Írsko si tým, že neprijalo v súlade s článkom 2 ods. 1 a článkom 4 ods. 2, 3 a 4 smernice Rady 85/337/EHS, zmenenej a doplnenej smernicou Rady 97/11/ES, všetky opatrenia na zabezpečenie toho, aby pred udelením povolenia projekty, ktoré môžu mať podstatný vplyv na životné prostredie, patriace do kategórie cestnej infraštruktúry uvedenej v triede 10 písm. e) prílohy II smernice 85/337/EHS, v súlade s článkami 5 až 10 smernice podliehali konaniu o žiadosti o povolenie a posúdeniu ich vplyvov, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z tejto smernice,

— rozhodol, že Írsko si tým, že neprijalo všetky zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkom 3 ods. 1, 3, 4, 5, 6 a 7 a s článkom 4 ods. 1, 2, 3, 4, 5 a 6 smernice 2003/35/ES, alebo v každom prípade tým, že o nich neinformovalo Komisiu, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 6 tejto smernice,

— zaviazal Írsko na náhradu trov konania.

23. Írsko navrhlo

— aby Súdny dvor zamietol žalobu.

24. Po výmene vyjadrení v písomnej časti konania sa účastníci konania 27. novembra 2008 zúčastnili na pojednávaní pred Súdnym dvorom.

IV — Právne posúdenie

25. Predtým, ako sa budem venovať rozporu týkajúcemu sa prístupu k spravodlivosti, pristúpim k bodom, ku ktorým majú účastníci konania zhodný alebo prakticky zhodný postoj.

A — *O právnej úprave týkajúcej sa súkromných ciest*

26. Komisia sa domnieva, že Írsko neprijalo všetky opatrenia umožňujúce zaručiť, aby projekty v kategórii „dopravná infraštruktúra“ v prílohe II triede 10 písm. e) smernice o posudzovaní boli podrobené požiadavkám smernice preto, lebo súkromné cesty by neboli zahrnuté do írskej právnej úpravy.

27. Pojem cesty v zmysle smernice o posudzovaní neobsahuje žiadne rozlíšenie, či ide o súkromný, alebo o verejný projekt. Bolo by teda nezlučiteľné s rozsahom pôsobnosti smernice vylúčiť súkromné cesty. [10] Írsko nenamieta, že pojem cesty v zmysle tejto kategórie projektu zahŕňa v zásade súkromné projekty cestnej infraštruktúry. Naopak, Írsko doplnilo ustanovenia, ktoré sa v dôsledku uplatnia, ale keďže tieto zmeny nastali až po uplynutí lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku, nemôžu byť v tomto konaní zohľadnené.

28. Požiadavky smernice o posudzovaní sa musia v každom prípade rovnako uplatniť na súkromné cesty. Je nepopierateľné, že pred poslednými zmenami sa na súkromné cesty ako také nevzťahovala pôsobnosť uplatniteľných írskych právnych predpisov. Nestačí tvrdiť, ako to urobilo Írsko, že tieto cesty sú vlastne vo všetkých prípadoch súčasťou iných projektov, lebo to znamená uznať, že nie všetky hypotézy sú pokryté.

29. Je teda potrebné dospieť k záveru, že Írsko si tým, že neprijalo, ako mu to uložil článok 2 ods. 1 a článok 4 ods. 2, 3 a 4 smernice, všetky opatrenia na zabezpečenie toho, aby pred udelením povolenia projekty, ktoré môžu mať podstatný vplyv na životné prostredie, patriace do kategórie „cestnej infraštruktúry“ uvedenej v triede 10 písm. e) prílohy II, v súlade s článkami 5 a 10 smernice podliehali konaniu o žiadosti o povolenie a posúdeniu ich vplyvov, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo smernice o posudzovaní.

B — *Nesporné body prebratia smernice 2003/35*

30. Obaja účastníci konania sa zhodujú v tom, že v relevantnom okamihu nebol článok 3 ods. 1, 4, 5 a 6 smernice 2003/35

10 — Súdny dvor v rozsudku, ktorý vydal 25. júla 2008, Ecologistas en Acción-CODA (C-142/07, Zb. s. I-6097, bod 28), rozhodol, že by bolo „v rozpore so samotným predmetom smernice“ vylúčiť mestské cesty z jej pôsobnosti.

prebratý vo všetkých írskych povoľovacích systémoch. Írsko uvádza obzvlášť Dublin Docklands Development Authority Act 1997, Fisheries Act 1980, Foreshore Act 1993, Dumping at Sea Acts 1996 to 2006 a Arterial Drainage Acts 1945 and 1995.

31. Okrem toho po tom, čo Írsko oznámilo opatrenia na prebratie smernice, ktoré prijalo, Komisia stiahla svoje výhrady týkajúce sa článku 4 ods. 1, 5 a 6 smernice 2003/35. Pokiaľ však Írsko uzná, že ďalšie zmeny írskeho práva sú potrebné na vykonanie článku 4 ods. 2 a 3 smernice 2003/35, Komisia zotrvá na svojej výhrade o neúplnom prebratí smernice. V tejto súvislosti Írsko uvádza Environmental Protection Agency (Licensing) Regulations 1994 to 2004 a Waste Management (Licensing) Regulations 2004.

32. Keďže Írsko oznámilo najširšie možné opatrenia na prebratie smernice pre uvedené povoľovacie systémy po uplynutí lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku, nemôžu byť v tomto konaní zohľadnené.

33. Je potrebné dospieť k záveru, že Írsko si tým, že neprijalo všetky zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na vykonanie článku 3 ods. 3, 4, 5 a 6 a článku 4 ods. 2 a 3, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 6 smernice 2003/35.

C — O pojme dotknutá verejnosť

34. Účastníci konania majú rozdielne názory na otázku, či pojem dotknutá verejnosť musí byť prebratý do vnútroštátneho práva. Komisia zdôrazňuje, že smernica 2003/35 zveruje určité práva dotknutej verejnosti, a obzvlášť, že práva takto zverené mimovládnym organizáciám by v Írsku neboli dostatočne zaručené.

35. Definície konceptov, ktoré sa nachádzajú v smerniciach, nemusia byť vo všetkých prípadoch prebraté doslovne. Súdny dvor rozhodol, že pojem „osobitné chránené územia“, ktorý je uvedený v článku 1 písm. l) smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín,[11] nemusí byť prebratý doslovne a je dostačujúce, aby oblasti kryté týmto pojmom, ako aj ochranné opatrenia, ktoré majú byť prijaté, boli vo vnútroštátnom práve definované s dostatočnou právnou presnosťou.[12]

36. Rozhodujúcou je otázka, či osoby určené pojmom dotknutá verejnosť môžu požívať práva, ktoré im zveruje smernica 2003/35. Írska vláda v tejto veci uvádza, že uvedené práva sú už zaručené celej verejnosti, a teda

11 — Ú. v. EÚ L 206, s. 7.
12 — Rozsudok z 10. mája 2007, Komisia/Rakúsko, C-508/04, Zb. s. I-3787, body 66 a nasl.

nie je nevyhnutné predložiť zvláštnu definíciu pojmu dotknutá verejnosť.

37. Na účel vylúčenia tohto tvrdenia musela Komisia preukázať, ktoré práva dotknutej verejnosti nie sú dostatočne prebraté do írskeho práva. Okrem toho sa obmedzuje na otázku prístupu mimovládnych organizácií k spravodlivosti. Tento aspekt prebratia článku 3 bod 1 musí byť analyzovaný oddelene, v spojení s prístupom týchto mimovládnych organizácií k súdom. [13]

38. Pokiaľ ide o ďalšie práva dotknutej verejnosti, Komisia nepreukázala, že ustanovenia smernice neboli dostatočne prebraté. Je teda potrebné v tomto bode žalobu zamietnuť.

D — *O prístupe k súdom*

39. Komisia predložila dve výhrady týkajúce sa prebratia článku 3 bodu 7 a článku 4 bodu 4 smernice 2003/35, čiže pokiaľ ide o článok 10a smernice o posudzovaní a článok 15a smernice 96/61. Jednak opatrenia, ktoré už Írsko prijalo po uplynutí lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku, nepreberajú tieto ustanovenia a jednak Írsko neoznámilo všetky opatrenia, ktoré malo prijať na účely ich vykonania.

1. O chýbajúcich opatreniach na prebratie smernice

40. Výhrada vznesená voči Írsku, že neprebralo článok 10a smernice o posudzovaní a článok 15a smernice 96/61, zodpovedá pôvodnému predmetu upomienky, ktorá len pripomenula Írsku, že neprijalo opatrenia na vykonanie smernice. Pokiaľ ide o prístup k súdom, ktorého pravidlá sú uvedené v týchto dvoch ustanoveniach, Írsko odpovedalo všeobecne, že prístup k súdom už bol v írskom práve zaručený.

41. Počas konania pred podaním žaloby a počas súdneho konania, ktoré nasledovalo, účastníci konania postupne vztiahli ich nesúlad na kvalitu opatrení na prebratie smernice predložených Írskom. Pri tejto príležitosti Komisia vždy odpovedala na tvrdenia a na informácie, ktoré podalo Írsko, tak, že zvyšovala jeho kritiku.

13 — Pozri nižšie uvedené body 73 a nasl.

a) O prípustnosti vyjadrenia Komisie

42. Komisia v zásade môže zmeniť výhradu úplne chýbajúceho prebratia smernice na výhradu nedostatočného prebratia smernice [14] v každom prípade, pokiaľ členský štát oneskorene oznámi opatrenia na vykonanie, ktoré prijal, a neumožní tak Komisii preskúmať a dostatočne skoro odhaliť medzery, ktoré by mohli obsahovať. Výhrada neprebratia smernice obsahuje v zásade výhradu nesprávneho prebratia. [15]

43. Takéto prípady nie sú časté, pretože opatrenia na prebratie smernice, ktoré sú prijaté až po uplynutí lehoty stanovenej v odôvodnenom stanovisku, nemôžu byť zohľadnené a pretože Komisia spravidla ukončí konanie o nesplnenie povinnosti z dôvodu neoznámenia opatrení na prebratie v okamihu, keď sú jej tieto oznámenia oznámené na účely preskúmania prípadného nesúladu v rámci iného konania.

44. V prejednávanom prípade však Komisia zdôrazňuje tak v žalobe (bod 5.2.6), ako aj v replike (bod 18), že jej žaloba je obmedzená na otázku, či smernica bola prebratá. Vyhradzuje si analýzu kvality prebratia smernice v rámci ďalšieho konania.

45. Vyjadrenie Komisie je však kontradiktórne, a teda neprípustné, lebo následne formuluje výhrady týkajúce sa kvalitatívnych medzier v írskom práve. [16] Ak by Súdny dvor mal rozhodnúť o medzerách v rámci tohto konania, vytvoril by tak nebezpečenstvo zasahovania do ďalšieho konania o súlade, ktorého začatie si Komisia výslovne vyhradila.

46. Pokiaľ ide o výhradu chýbajúceho prebratia článku 10a smernice o posudzovaní a článku 15a smernice 96/61, musí byť žaloba zamietnutá ako neprípustná, lebo sa týka kvality Írskom prijatých opatrení. Všetko, čo je potrebné preskúmať, je otázka, či Írsko prijalo alebo neprijalo opatrenia na prebratie smernice.

47. Nie je možné však vylúčiť, že Súdny dvor posúdi prípustnosť tohto žalobného dôvodu odlišne. To je dôvod, pre ktorý preskúmam, prípadne subsidiárne, či Komisia preukázala, že článok 10a smernice o posudzovaní

14 — Rozsudky zo 16. júna 2005, Komisia/Taliansko, C-456/03, Zb. s. I-5335, body 19 a nasl., a z 30. novembra 2006, Komisia/Luxembursko, C-32/05, Zb. s. I-11323, body 52 a nasl.

15 — Rozsudok Komisia/Taliansko, už citovaný v poznámke pod čiarou 14, bod 40.

16 — Rozsudok z 28. júna 2007, Komisia/Španielsko, C-235/04, Zb. s. I-5415, body 47 a nasl.

a článok 15a smernice 96/61 neboli právne dostatočne prebraté do írskej právnej úpravy.

vala Súdny dvor, že uplatniteľné ustanovenia novely zákona z roku 2006 sa stali účinnými 31. januára 2007. Ide o článok 13 zákona z roku 2006, ktorý vložil novelizovaný článok 50, ako aj nový článok 50 A do pôvodného zákona z roku 2000. Írska vláda sa v tomto opiera o nariadenie o uplatnení častí novely zákona. [17]

b) O dostatočnom záujme na konaní

48. Prvý bod nesúladu sa týka prístupu dotknutej verejnosti k opravnému prostriedku pred vnútroštátnym súdom alebo iným nezávislým a nestranným orgánom zriadeným zákonom.

52. Súdny dvor však v tejto veci nemôže zohľadniť zmeny írskeho práva, ktoré sa stali účinnými po uplynutí lehoty, ktorú Komisia stanovila v odôvodnenom stanovisku, čiže po 18. decembri 2006. Zdá sa, že informácie írskej vlády vylúčia preskúmanie citovaných ustanovení.

49. Podľa článku 10a prvého odseku písm. a) smernice o posudzovaní a článku 15a prvého odseku písm. a) smernice 96/61 môžu členské štáty podrobiť tento prístup podmienke, že žalobca má dostatočný záujem na konaní.

50. Preto sa nesúlad medzi účastníkmi konania týka výlučne prebratia do pôsobnosti Planning and Development Act 2000, v znení Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006.

53. Z dokumentov uvedených v prílohe vyjadrenia k žalobe sa zdá, že toto tvrdenie týkajúce sa účinnosti spočíva na omyle. Nariadenie uvedené írskou vládou upravuje uplatnenie ďalších častí zákona z roku 2006. Nové uplatniteľné pravidlá, t. j. článok 13 novely zákona z roku 2006, sa stali účinnými 17. októbra 2006, [18] čiže pred uplynutím lehoty.

51. Írska vláda ako odpoveď na otázku, ktorú jej Súdny dvor položil počas pojednávania a v následnej písomnej komunikácii, informo-

17 — Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006 (začiatok) (č. 3) Order 2006 z 21. decembra 2006, S I, č. 684, z roku 2006.

18 — Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006 (začiatok) Order 2006 z 11. októbra 2006, S I, č. 525, z roku 2006.

54. Súdny dvor teda môže obzvlášť preskúmať výhrady, ktoré vzniesla Komisia proti článku 50 A ods. 3 písm. b) bod i) Planning and Development Act 2000, v znení Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006. Komisia vytýka tomuto ustanoveniu, že umožňuje žalobcovi požiadať o „judicial review“, len ak má dostatočný záujem („substantial interest“).

55. Komisia najprv tvrdí, že uplatniteľné írske právne predpisy, ktoré boli vyhlásené po smernici 2003/35, neobsahujú žiadny odkaz na túto smernicu, čím bol porušený článok 6 ods. 2 smernice, ktorý vyžaduje takýto odkaz (porušenie, ktorého sa však Komisia v prejednávanom prípade ako takého nedovolávala). To by mohlo naznačiť, že írsky zákonodarca pri prijímaní tejto právnej úpravy nezohľadnil ani túto smernicu. Chýbajúci odkaz na smernicu však nepreukazuje, že prejednávaná právna úprava nepreberá smernicu.

56. Komisia vyvodzuje podstatný dôkaz o chýbajúcom prebratí smernice z druhého rozsudku Friends of the Curragh Environment Ltd v An Bord Pleanála vydanom High Court (Írsko), [19] v ktorom tento súd vysvetľuje, pokiaľ ide o preskúmanie pojmu „substantial interest“, že smernica 2003/35 nebola prebratá do írskeho práva. Írsko vyvracia toto tvrdenie tým, že sa dovoláva rozsudku Sweetman v An Bord Pleanála, [20] ktorý tento súd vydal neskôr a v ktorom sa vrátil k svojmu predchádzajúcemu rozhodnutiu.

57. Nie je nakoniec nevyhnutné rozhodovať o otázke, ktoré z rozhodnutí High Court vydaných vo veci prebratia smernice 2003/35 je správne. Rozhodujúce je, že írske právo umožňuje prístup k spravodlivosti, ktorý závisí od záujmu žalobcu na konaní. Komisia teda nemôže vytýkať Írsku úplnú absenciu opatrení na vykonanie smernice. Naopak, otázka, či sú tieto opatrenia v súlade s požiadavkami smernice, je otázkou, ktorá záleží od ich kvality.

58. V dôsledku toho je žaloba k uvedenému bodu neodôvodnená v rozsahu, v ktorom sa týka úplnej absencie opatrení na vykonanie smernice, a je neprípustná, čo sa týka ich kvality.

59. Pokiaľ by však Súdny dvor mal preskúmať túto otázku, je najprv potrebné zaoberať sa námietkou formulovanou ďalej Komisiou, ktorá namieta, že rozsudok Sweetman v An Bord Pleanála sa netýkal súkromných projektov. Ani uplatniteľné ustanovenia írskeho práva, ani írske rozsudky, s ktorými

19 — Rozsudok z 8. decembra 2006 [(2006) IEHC 390].

20 — Rozsudok z 26. apríla 2007 [(2007) IEHC 153].

bol Súdny dvor oboznámený, neobsahujú rozlíšenie medzi súkromnými a verejnými projektmi. [21]

60. Aj keby bolo pravda, že v rozsudku Sweetman v An Bord Pleanála High Court výslovne zdôraznil, že projekt je riadený verejným orgánom, zatiaľ čo rozsudky Friends of the Curragh Environment Ltd v An Bord Pleanála sa týkali súkromného projektu, [22] nemajú tieto rozhodnutia írskeho súdu žiadny identifikovateľný účinok na uplatnenie írskeho práva, pretože sa týkali iba okamžitého uplatnenia smernice 2003/35 preskúmanej len v čisto hypotetickej rovine.

61. Preto je potrebné vychádzať zo zásady, že na prístup ku kontrolným postupom súkromných a verejných projektov sa musia uplatniť rovnaké pravidlá.

62. Komisia ešte vytýka Írsku, že neprebralo smernicu dostatočne jasne, pričom spresňuje, že výklad írskeho práva v súlade so smernicou, vychválený v rozsudku Sweetman v An Bord Pleanála, nie je dostatočný a nemôže sa vyrovnať prebratiu smernice.

63. Aby Komisia uspela s týmto v zásade správnym tvrdením, [23] mala by najprv preukázať, že sporné prebratie nie je dostatočne jasné. Vyjadrenie, ktoré k tomu podala, sa v zásade obmedzuje na konštatovania, ktoré High Court podal, pokiaľ ide o údajné neprebratie smernice 2003/35 v druhej časti rozsudku Friends of the Curragh Environment Ltd v An Bord Pleanála. [24]

64. Komisia tvrdí, že kritérium podstatného záujmu na konaní, ktorý uplatňuje High Court, je reštriktívnejšie ako kritérium dostatočného záujmu na konaní. [25] Toto vyhlásenie sa však netýka smernice 2003/35, ale podmienky prípustnosti, uloženej írskym právom, ktorá bola účinná v minulosti v rámci pôsobnosti Planning and Development Act a ktorá sa musí ešte dnes uplatňovať v iných oblastiach „judicial review“.

65. Írska vláda, ktorá v uvedenom zastáva to, čo High Court vyhlásil v rozsudku Sweetman v An Bord Pleanála, teda správne Komisii odpovedá, že dostatočný záujem na konaní v zmysle smernice 2003/35 a dostatočný

21 — Okrem citovaných rozsudkov High Court k tejto oblasti v poznámkach pod čiarou 19 a 20 je potrebné ešte zvlášť citovať rozsudok, ktorý Supreme Court vydal 2. mája 2008 vo veci Harding v Cork County Council & Anor [(2008) IESC 27].

22 — Rozsudky citované v poznámke pod čiarou 20, bod 3.10.

23 — Pozri rozsudky z 19. septembra 1996, Komisia/Grécko, C-236/95, Zb. s. I-4459, body 12 a nasl., z 10. mája 2001, Komisia/Holandsko, C-144/99, Zb. s. I-3541, bod 21, a z 12. júla 2007, Komisia/Rakúsko, C-507/04, Zb. s. I-5939, bod 137.

24 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 19.

25 — Pozri taktiež rozsudky Harding v Cork County Council & Anor, už citovaný v poznámke pod čiarou 21, a Sweetman v An Bord Pleanála, už citovaný v poznámke pod čiarou 20.

záujem podľa írskeho procesného práva sú dva rozdielne koncepty.

66. V súlade so smernicou 2003/35, čiže s článkom 10a tretím odsekom prvou vetou smernice o posudzovaní a s článkom 15a tretím odsekom prvou vetou smernice 96/61, sú členské štáty povinné určiť, čo predstavuje dostatočný záujem na konaní alebo porušenie práva. Ak by tak museli urobiť v súlade s cieľom, ktorý spočíva v zaručení širokého prístupu k spravodlivosti pre zainteresovanú verejnosť, je rovnako možné zaviesť prísnejší režim prístupu k spravodlivosti, to znamená podrobiť ho podmienke, že žalobca sa bude dovolávať porušenia práva. Smernica ponecháva členským štátom povinnosť definovať pojem dostatočný záujem na konaní a neukladá im nijakú minimálnu záväznú normu.

67. Írsko rozhodlo, že samotný podstatný záujem na konaní je v zmysle smernice dostatočný. [26] Zákon výslovne stanovuje, že tento záujem nie je obmedzený na záujmy týkajúce sa nehnuteľností alebo finančné záujmy. [27] Podľa nedávneho rozsudku Supreme Court musí žalobca preukázať, že má zvláštny osobný záujem značnej váhy, ktorý je ohrozený dotknutým projektom, alebo že je s ním spojený. [28] Komisia nepredložila nijaké tvrdenie, ktoré by mohlo preukázať, že toto kritérium je nezlučiteľné so smernicou.

68. Nanajvýš je možné pýtať sa, či obmedzenie práv na preskúmanie pred súdom je zlučiteľné s výslovne uvedeným cieľom zabezpečenia širokého prístupu k spravodlivosti. Staršie, veľkorysejšie pravidlá týkajúce sa potrebného záujmu na konaní preukazujú, že širší prístup k spravodlivosti je v írskom právnom systéme v zásade možný.

69. Konštatovanie existencie dostatočného záujmu na konaní však nevyhnutne spočíva v zvážení kontradiktórnych úvah. Účinné vykonanie práva sa prikláňa v prospech širokého prístupu k spravodlivosti, zatiaľ čo množstvo súdnych konaní je azda zbytočných, lebo nejde o porušenie práva. Zbytočné žaloby však nielen zaťažujú súdy, ale môžu tiež brániť dotknutým projektom a zdržať ich realizáciu. Faktory, akými sú stále rastúca hustota právnych predpisov alebo väčšia tendencia občanov ísť do sporov, rovnako ako zmena situácie týkajúcej sa životného prostredia, môžu ovplyvniť výsledok takéhoto zváženia.

26 — Článok 50 A ods. 3, písm. b) Planning and Development Act 2000, v znení Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006.

27 — Článok 50 A ods. 4 Planning and Development Act 2000, v znení Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006.

28 — Pozri rozsudok Harding v Cork County Council & Anor, už citovaný v poznámke pod čiarou 21. Pokiaľ ide o možnosť vykladať írske právo v súlade so smernicou, Supreme Court dospel k prekvapujúcemu záveru, že iný výklad pojmu (otvoreného) „substantial interest“ by bol nezlučiteľný (*contra legem*) s írskym právom.

To, že prístup k spravodlivosti bol v minulosti veľkorysejší, je dôvod, pre ktorý nemožno jednoducho dospieť k záveru, že by prísnejšie počiatočné kritérium bolo nezlučiteľné s cieľom širokého prístupu k spravodlivosti.

70. Komisia nakoniec na pojednávaní tvrdila, že zásada ekvivalencie bráni kritériu podstatného záujmu na konaní. Ak je podľa tejto zásady vecou vnútroštátneho právneho poriadku každého členského štátu stanoviť procesné podmienky, nemôžu byť tieto podmienky menej priaznivé ako pravidlá upravujúce obdobné situácie vnútroštátnej povahy. [29]

71. Komisia tvrdí, že zaobchádzanie s írskymi žalobcami vo veciach práva na plánovanie územia je nepriaznivejšie ako v iných právnych oblastiach, kde žalobcovia musia odôvodniť iba dostatočný záujem na konaní. Toto hľadisko by mohlo presvedčiť, iba ak by postavenie práva Spoločenstva bolo zaručené v práve na plánovanie územia, ale nič to nenaznačuje. Žaloby v oblasti práva na plánovanie územia, pokiaľ je možné ich posúdiť, sa môžu naopak týkať otázok čisto vnútroštátneho práva, ale rovnako sa môžu týkať výlučne žalobcov, ktorí vedia odôvodniť podstatný záujem na konaní. To je dôvod, pre ktorý táto podmienka prípustnosti žaloby v oblasti práva na plánovanie územia nespôsobuje nepriaznivejšie zaobchádzanie v prípadoch, na ktoré má právo Spoločenstva vplyv.

72. Nič nenaznačuje, že by prebratie článku 10a prvého odseku písm. a) smernice o posudzovaní a článku 15a prvého odseku písm. a) smernice 96/61 nebolo dostatočne jasné, pokiaľ ide o potrebný záujem na konaní, ktorý by mali vedieť odôvodniť jednotlivci, ktorí chcú podať žalobu. Aj keby sa Súdny dvor mal domnievať, že toto tvrdenie je prípustné, bolo by v každom prípade nedôvodné.

c) O právach mimovládnych organizácií (skupinová žaloba)

73. Druhá výhrada, ktorú Komisia vzniesla, pokiaľ ide o článok 10a prvý odsek písm. a) smernice o posudzovaní a článok 15a prvý odsek písm. a) smernice 96/61, sa týka postavenia mimovládnych organizácií. Podľa tretieho odseku druhej vety oboch článkov sa záujem určitých mimovládnych organizácií považuje na podanie žalôb za dostatočný.

29 — Rozsudok zo 7. januára 2004, Wells, C-201/02, Zb. s. I-723, bod 67.

74. V tomto kontexte Komisia okrem iného vytýka Írsku, že neprebralo pojem „verejnosť“ a „dotknutá verejnosť“, teda pojmy, ktoré sú pre smernicu o posudzovaní definované v článku 3 ods. 1 smernice 2003/35. Predpokladá sa, že mimovládne organizácie podporujúce ochranu životného prostredia a spĺňajúce požiadavky vnútroštátneho práva majú záujem vo všetkých rozhodovacích konaniach, ktoré súvisia so životným prostredím a obsahujú kontrolu vplyvov na životné prostredie.

75. Definície konceptov, ktoré sa nachádzajú v smerniciach, nemusia byť vo všetkých prípadoch prebraté doslovne. Je dostačujúce, aby sa právne účinky viazali na dostatočne právne presne definovaný pojem vo vnútroštátnych právnych predpisoch. [30]

76. V prejednávanom prípade treba teda overiť, či írske právo uznáva mimovládne organizácie ako súčasť dotknutej verejnosti tak, že sú oprávnené podať žalobu podľa smernice 2003/35.

77. Írsko v tejto súvislosti uvádza, že článok 50 A ods. 3 písm. b) bod ii) Planning and Development Act, v znení Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006, oslobodzuje mimovládne organizácie od povinnosti preukázať, že majú podstatný záujem na konaní. Pozorné preskúmanie znenia predmetných ustanovení neumožňuje ihneď zamietnuť toto tvrdenie.

78. Komisia odvetila, že druhý rozsudok, ktorý High Court vydal vo veci Friends of the Curragh Environment Ltd v An Bord Pleanála, [31] sa týkal žaloby mimovládnej organizácie, ktorá bola zamietnutá z dôvodu, že táto organizácia nemá dostatočný záujem na konaní.

79. Keďže High Court neuplatnil novelizované znenie Planning and Development Act, ktoré, ako vyhlásila írska vláda, sa neuplatnilo z chronologických dôvodov, nemožno z tohto rozsudku vyvodiť žiadny záver týkajúci sa novej právnej úpravy mimovládnych organizácií.

80. Následne Komisia nepreukázala, že írska právna úprava týkajúca sa prístupu mimovládnych organizácií k spravodlivosti by bola nezlučiteľná so smernicou 2003/35, čiže s článkom 10a tretím odsekom smernice o posudzovaní a s článkom 15a tretím

30 — Pozri bod 35 vyššie.

31 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 19.

odsekom smernice 96/61. To je dôvod, pre ktorý je výhrada o neprebratí smernice v tomto bode taktiež nedôvodná. Komisia nevzniesla výhradu týkajúcu sa kvality prebratia.

d) O rozsahu kontrolnej právomoci írskych súdov

81. Tretia výhrada vznesená Komisiou proti prebratiu článku 10a smernice o posudzovaní a článku 15a smernice 96/61 sa týka rozsahu kontroly. Podľa prvého odseku oboch článkov môže žalobca napadnúť vecnú a procesnú zákonnosť rozhodnutí, aktov alebo opomenutí. Podľa Komisie by tento bod takisto nemal byť prebratý do írskeho práva po tom, čo High Court vydal druhý rozsudok vo veci Friends of the Curragh Environment Ltd v An Bord Pleanála, [32] a po tom, čo rozsudok Sweetman v An Bord Pleanála nenapravil túto medzeru.

82. Výhrada úplnej absencie opatrení na prebratie smernice musí byť v tejto veci tiež zamietnutá ako nedôvodná, lebo írske právo predpokladá opravný prostriedok tejto povahy, a to „judicial review“.

83. Komisia nevzniesla špecifickú výhradu týkajúcu sa prípadného rozsahu kontroly vykonávanej v rámci „judicial review“. Ak je pravda, že High Court v rozsudku Sweetman v An Bord Pleanála [33] a v prvom rozsudku vydanom vo veci Friends of the Curragh Environment [34] preskúmal prípadné námietky, ktoré by mohli podnietiť rozsah tejto kontroly v írskom práve, nie je zrejmé, v akom rozsahu Komisia súhlasila s jeho odôvodnením. Súdny dvor by teda nemal rozhodovať o akejkoľvek výhrade týkajúcej sa kvality prebratia smernice.

e) O starostlivom zaobchádzaní v rámci súdnych konaní

84. Štvrtá výhrada vznesená Komisiou, pokiaľ ide o prebratie článku 10a smernice o posudzovaní a článku 15a smernice 96/61, sa týka trvania konania. Podľa piateho odseku oboch článkov majú byť konania vedené s odbornou starostlivosťou. V tomto bode sa Komisia taktiež opiera o druhý rozsudok, ktorý High Court vydal vo veci Friends of the Curragh Environment Ltd v An Bord Pleanála, [35] kde vyhlásil, že smernica nebola prebratá.

32 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 19.

33 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 20, body 6.11 a nasl.

34 — Rozsudok zo 14. júla 2006 [(2006) IEHC 243].

35 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 19.

85. Írsko odpovedalo tak, že sa dovolávalo článku 50 A ods. 10 a 11 písm. b) Planning and Development Act 2000, v znení Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006, podľa ktorého sa musia príslušné súdy zaoberať konaniami s odbornou starostlivosťou, ktorý umožňuje riadny výkon spravodlivosti. Článok 50 A ods. 12 predpokladá prijatie predpisov na urýchlenie konaní.

86. Komisia teda nemôže v tomto bode rovnako preukázať úplnú absenciu prebratia smernice. Keďže nevzniesla špecifické výhrady týkajúce sa kvality právnych predpisov, nie je nevyhnutné ich predtým preskúmať.

f) O nákladoch

87. Piata výhrada, ktorú Komisia vzniesla proti prebratiu článku 10a smernice o posudzovaní a článku 15a smernice 96/61, sa týka nákladov na konanie. V súlade s piatym odsekom oboch článkov konania nesmú byť nedostupne drahé.

88. Účastníci konania majú zhodný prístup, pokiaľ ide o súdne výdavky a právo víťazného žalobcu na náhradu nákladov, ktoré musel vynaložiť. [36] Ide o otázku, v akom rozsahu musí byť žalobca chránený proti prípadnému rozsudku, ktorý by mu uložil povinnosť nahradiť výdavky vynaložené protistranou, keby neuspel so svojou žalobou.

89. Írsko sa domnieva, že smernica 2003/35 neobsahuje nijaké pravidlo týkajúce sa výdavkov vynaložených spornými stranami. V tom sa opiera o niektoré ustanovenia dohovoru z Århusu, ktoré neboli výslovne prebraté do smernice. Na jednej strane článok 9 ods. 5 dohovoru stanovuje, že zmluvné strany dohovoru zvážia vytvorenie vhodných podporných mechanizmov s cieľom odstrániť alebo znížiť finančné a iné bariéry v prístupe k spravodlivosti. Na druhej strane článok 3 ods. 8 druhá veta stanovuje, že pravidlo uvedené v prvej vete neovplyvňuje právo vnútroštátnych súdov udeliť primerané poplatky v súdnom konaní.

90. Toto tvrdenie nemožno prijať, lebo článok 3 ods. 8 druhá veta dohovoru z Århusu musí byť vykladaný v spojení s prvou vetou, podľa ktorej osoby, ktoré uplatňujú svoje práva v súlade s ustanoveniami

36 — Nejde ani o záruku, ktorá by mala byť vytvorená v rámci nákladov, ako bola stanovená rozsudkom, ktorý Supreme Court vydal 21. júla 1998 vo veci Lancefort Ltd v An Bord Pleanála (č. 2) [(1999) 2 IR 270], ani o možnosť podrobiť prístup ku konaniu záväzku nahradiť prípadné škody, stanovenú v článku 50A ods. 6 Planning and Development Act 2000, v znení Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006.

tohto dohovoru, neboli za to trestané, pokutované, prenasledované alebo akýmkoľvek spôsobom obťažované. Druhá veta iba spresňuje, že uhradenie nákladov ako výdavkov na konanie sa nemôže považovať za pokutu, prenasledovanie alebo obťažujúce opatrenie.

91. Ak vykladáme článok 9 ods. 4 dohovoru z Århusu a vykonávacie ustanovenia príslušnej smernice, je potrebné zohľadniť článok 9 ods. 5 tohto dohovoru nezávisle od akejkoľvek výslovnej zmienky v smernici 2003/35. Tento článok totiž preukazuje, že pokiaľ sú zmluvné strany tohto dohovoru dohodnuté, že konania nesmú byť nedostupne drahé, jasne zamýšľali nevyhnutnosť pomocných opatrení.

92. Navyše článok 47 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie [37] vyžaduje, aby sa právna pomoc poskytovala osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky, v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti. Keďže Lisabonská zmluva ešte nebola ratifikovaná, Charta nemá povinné právne účinky porovnateľné s účinkami primárneho práva. Ako zdroj práva však poskytuje vysvetlenie základných práv, [38] ktoré musia byť pri výklade práva Spoločenstva zohľadnené. [39]

93. To je dôvod, pre ktorý existuje pravidlo zakazujúce, aby konania, ktoré sú nedostupne drahé, boli pokryté výdavkami, ktoré musia účastníci konania vynaložiť.

94. Neexistuje však všeobecný zákaz zaviazania žalobcov uvedených v smernici 2003/35 na náhradu trov konania, ako to uvádza nielen samotné znenie, ktoré výlučne zakazuje neúmerne vysoké náklady, ale obzvlášť článok 3 ods. 8 dohovoru z Århusu, ktorý stanovuje, že každý účastník konania môže byť zaviazaný na úhradu poplatkov konania.

95. Komisia tvrdí, že írske právne predpisy neochraňujú dostatočne proti neúmerne vysokým nákladom, a opiera sa najmä o skutočnosť, že náklady víťaznej protistrany môžu byť v Írsku extrémne vysoké, nie sú vylúčené ani náklady vo výške niekoľko stotisíc eur.

37 — Charta bola najprv slávnostne vyhlásená v Nice 7. decembra 2000 (Ú. v. ES C 364, s. 1), potom po druhýkrát v Štrasburgu 12. decembra 2007 (Ú. v. EÚ C 303, s. 1).

38 — Pozri k tejto oblasti taktiež rozsudky z 27. júna 2006, Parlament/Rada, C-540/03, Zb. s. I-5769, bod 38, a z 13. marca 2007, Unibet, C-432/05, Zb. s. I-2271, bod 37.

39 — Rozsudky z 24. marca 1994, Bostock, C-2/92, Zb. s. I-955, bod 16; z 18. mája 2000, Rombi a Arkopharma, C-107/97, Zb. s. I-3367, bod 65; zo 6. novembra 2003, Lindqvist, C-101/01, Zb. s. I-12971, bod 87, a Parlament/Rada, už citovaný v poznámke pod čiarou 38, bod 105.

96. Írska vláda na svoju obranu uvádza, že existuje nariadenie o právnej pomoci nazvané Attorney General's Scheme, okrem toho môžu potenciálni žalobcovia využívať aj bezplatné konanie pred ombudsmanom. Táto obrana nie je veľmi presvedčivá, lebo podľa jej znenia predmetné nariadenie o právnej pomoci sa neuplatní na konania uvedené v smernici. Nemôže byť teda považované za opatrenie na prebratie tejto smernice. Je pravda, že ombudsman môže poskytnúť nebyrokratické náhradné riešenie vo vzťahu k súdnym konaniam, ale podľa vlastných vyjadrení írskej vlády môže vydať iba odporúčania, a nie záväzné rozhodnutia.

97. Ako Komisia uznala a ako Írsko zdôraznilo, írske súdy majú v každom prípade diskrečnú právomoc upustiť od zaviazania účastníka konania, ktorý nebol v spore úspešný, nahradiť trovy konania a tiež upustiť od uloženia úhrady nákladov zo strany tohto účastníka konania účastníkovi, ktorý mal v spore úspech. Existuje teda možnosť obmedziť nebezpečenstvo neúmerne vysokých nákladov.

98. Táto možnosť obmedziť nebezpečenstvo neúmerne vysokých nákladov je podľa môjho názoru dostačujúca na preukázanie existencie opatrení na prebratie. Je to dôvod, pre ktorý žaloba Komisie je v tomto bode taktiež nedôvodná.

99. Na doplnenie chcem uviesť, že je správne, že Komisia vzniesla námietku, ktorá ide nad rámec, a uviedla, že írske právo nezaväzuje súdy požiadavkami podľa smernice, pokiaľ tieto súdy vykonávajú svoju diskrečnú právomoc v oblasti trov konania. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že diskrečná právomoc, ktorá môže byť vykonávaná v súlade so smernicou, nie je dostatočným opatrením na prebratie tejto smernice, pretože takáto prax sa môže v každom okamihu zmeniť.[40] Táto námietka sa však týka kvality preberacieho opatrenia, a teda je prípustná.

g) O informovaní verejnosti

100. Šiesta výhrada, ktorú Komisia vzniesla, pokiaľ ide o prebratie článku 10a smernice o posudzovaní a článku 15a smernice 96/61, vedie proti spôsobu, ktorým írske právne predpisy upravujú informovanie verejnosti o ich právach na základe smernice. Podľa šiesteho odseku oboch článkov, s cieľom posilniť účinnosť ustanovení tohto článku, členské štáty zabezpečia, aby boli verejnosti dostupné praktické informácie o prístupe k správnemu a súdnemu preskúmaniu.

40 — Rozsudky z 13. marca 1997, Komisia/Francúzsko, C-197/96, Zb. s. I-1489, bod 14; z 9. marca 2000, Komisia/Taliansko, C-358/98, Zb. s. I-1255, bod 17; zo 7. marca 2002, Komisia/Taliansko, C-145/99, Zb. s. I-2235, bod 30, a z 10. marca 2005, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-33/03, Zb. s. I-1865, bod 25.

101. Komisia sa v tejto súvislosti taktiež dovoláva dvoch rozsudkov vo veci Friends of the Curragh Environment Ltd v An Bord Pleanála. [41] Bez ohľadu na existujúcu účinnú právnu úpravu írska verejnosť by mala z týchto rozsudkov vyvodiť, že smernica nebola ešte prebratá do práva ich krajiny.

102. Tvrdenia, ktoré írska vláda uvádza v súvislosti s rozsudkom Sweetman v An Bord Pleanála, nemôžu zohľadnené, lebo toto rozhodnutie bolo vydané až po uplynutí lehoty, ktorú Komisia stanovila v odôvodnenom stanovisku.

103. Naopak, Planning and Development Act 2000, v znení Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006, bol už vyhlásený a stal sa účinným, zatiaľ čo lehota uplynula. Tvrdenie, ktoré sa z neho vyvodzuje, by však malo značnú váhu, ak by sa na zmeny práva týkajúceho sa plánovania územia výslovne odkazovalo v prebratej smernici 2003/35, ale to nie je tento prípad.

104. Navyše druhý rozsudok Friends of the Curragh Environment Ltd v An Bord Pleanála [42] obzvlášť ukazuje, že írske súdy neboli o tejto právnej úprave dostatočne informované. Táto vec sa týkala práv mimovládnych organizácií, ktoré možno boli posilnené Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006, ktorý sa stal účinným tesne predtým, ale táto zmena zákona nie je v tomto rozsudku uvedená.

105. Rozhodujúce však je, že povinnosť informovať verejnosť nemôže byť obmedzená na jednoduché zverejnenie právnych predpisov vykonávajúcich smernice. Takéto právne predpisy musia byť v každom prípade zverejnené. Výslovná povinnosť informovať verejnosť musí teda ísť nad tento rámec.

106. Podľa tejto smernice musia obzvlášť členské štáty podávať praktické informácie týkajúce sa prístupu k spravodlivosti, čiže ide o povinnosť, ktorá nie je splnená samotným zverejnením právnych predpisov.

107. Holandská vláda však nezdôrazňuje podrobnejšie informačné opatrenia, ktoré by mala prijať.

108. V dôsledku toho si Írsko nesplnilo povinnosti podľa článku 6 smernice 2003/35 tým, že neposkytlo verejnosti, ako mu to

41 — Rozsudky už citované v poznámkach pod čiarou 19 a 34.
42 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 19.

ukladajú článok 10a šiesty odsek smernice o posudzovaní a článok 15a smernice 96/61, praktické informácie o prístupe k správnemu a súdnemu preskúmaniu.

2. O informovaní Komisie

109. Teraz je potrebné preskúmať, či Írsko dostatočne informovalo Komisiu o opatreniach, ktoré prijalo na účely vykonania článku 10a smernice o posudzovaní a článku 15a smernice 96/61. Podľa Komisie informácie, ktoré jej boli poskytnuté, pokiaľ ide o prebratie pravidiel týkajúcich sa obzvlášť nákladov na súdne konania [43] a všeobecne prístupu k spravodlivosti, neboli dostatočné.

110. Podľa článku 6 ods. 1 smernice 2003/35 členské štáty okamžite informujú Komisiu o všetkých zákonoch, iných právnych predpisoch a správnych opatreniach, ktoré prijali na účely prebratia smernice.

111. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že členské štáty sú podľa článku 10 ES povinné uľahčiť Komisii splnenie jej úlohy pozostávajúcej podľa článku 211 ES najmä z kontroly uplatňovania ustanovení Zmluvy o ES, ako aj ustanovení prijatých inštitúciami na základe tohto článku. [44] Práve na tieto účely článok 6 smernice 2003/35, podobne ako iné smernice, ukladá členským štátom informačnú povinnosť. [45]

112. Informácia, ktorú sú členské štáty povinné takto poskytnúť Komisii, musí byť jasná a presná. Musí jednoznačne označovať tie zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, o ktorých sa členský štát domnieva, že nimi splnil rôzne povinnosti, ktoré mu ukladá smernica. Pri absencii takejto informácie Komisia nie je schopná preveriť, či členský štát naozaj a úplne uplatnil smernicu. Nesplnenie tejto povinnosti členským štátom, či už je to úplnou absenciou informácie, alebo nedostatočne jasnou a presnou informáciou, môže samo osebe odôvodniť začatie konania podľa článku 226 ES vedúceho k určeniu nesplnenia povinnosti. [46]

43 — Pozri vyššie body 87 a nasl.

44 — Rozsudky z 25. mája 1982, Komisia/Holandsko, 96/81, Zb. s. 1791, bod 7, a z 12. septembra 2000, Komisia/Holandsko, C-408/97, Zb. s. I-6417, body 15 a 16.

45 — Rozsudky z 25. mája 1982, Komisia/Holandsko, už citovaný v poznámke pod čiarou 45, bod 7, a Komisia/Taliansko, už citovaný v poznámke pod čiarou 14, bod 26.

46 — Rozsudky z 25. mája 1982, Komisia/Holandsko, už citovaný v poznámke pod čiarou 45, bod 8, a Komisia/Taliansko, už citovaný v poznámke pod čiarou 14, bod 27.

113. Pokiaľ ide o náklady na súdne konania, Írsko už vo svojej odpovedi na prvé odôvodnené stanovisko uviedlo, že írske súdy majú právomoc vydať o trovách konania rozhodnutie v prospech účastníka konania, ktorý nemal v konaní úspech.

114. Prístup k spravodlivosti je okrem toho zaručený Planning and Development Act 2000, v znení Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006, ktorého kópiu poskytlo Írsko Komisii 30. novembra 2006, čiže pred uplynutím lehoty stanovenej v druhom odôvodnenom stanovisku.

115. Írsko taktiež oznámilo Komisii podstatné opatrenia, ktoré prijalo na vykonanie smernice 2003/35.

116. Komisia mu však vytýka, že jej neposkytlo kópiu dvoch rozsudkov, ktoré High Court vydal vo veci Friends of the Curragh Environment Ltd v An Bord Pleanála. [47]

117. Írsko najprv uviedlo, že členské štáty nie sú povinné informovať Komisiu o *existujúcich* právnych predpisoch vykonávajúcich smernicu 2003/35. Oba rozsudky sa týkajú Planning and Development Act 2000 v znení platnom pred prijatím smernice 2003/35.

118. Ako správne poznamenala Komisia, Súdny dvor rozhodol túto otázku opačne, ako znie írska téza: ak vnútroštátne pravidlá účinné v členskom štáte preberajú smernicu z obsahového hľadiska, táto situácia ich v nijakom prípade nezbavuje formálnej povinnosti informovať o existencii týchto predpisov Komisiu, aby mohla posúdiť ich súlad v porovnaní s uvedenou smernicou. [48]

119. Írsko okrem toho v odpovedi na odôvodnené stanovisko zdôrazňuje ťažkosť pri vyjadrení spôsobu, ktorým írska judikatúra prebrala ustanovenia smernice týkajúce sa prístupu k spravodlivosti. Malo by byť dostačujúce odvolať sa na túto judikatúru bez ďalších detailov a odkázať na príslušnú kapitolu manuálu správneho írskeho práva, ktoré je záväzné. Rozhodnutia High Court by boli *obiter dicta*, ktoré by nespochybňovali dostatočné prebratie. High Court prijal po poslednom liste Komisie súhlasné rozhodnutie. [49]

47 — Už citované v poznámkach pod čiarou 19 a 34.

48 — Rozsudok zo 16. júna 2005, Komisia/Taliansko, už citovaný v poznámke pod čiarou 14, bod 30.

49 — Rozsudok už citovaný v poznámke pod čiarou 20.

120. Týmto spôsobom si Írsko nesplnilo povinnosti, ktoré vyplývajú členským štátom, pokiaľ preberajú smernice do ich vnútroštátneho práva, a ktoré zostávajú nezmenené bez ohľadu na spôsob prebratia, a to buď prostredníctvom pravidiel vyplývajúcich z judikatúry, alebo prostredníctvom zákonov. V každom prípade je potrebné určiť, aké opatrenia na prebratie sú nevyhnutné pre každé z ustanovení smernice. Pokiaľ členský štát pristúpi k využitiu trvalosti existujúcich právnych pravidiel, musí smernicu identifikovať predtým, ako bude oprávnený konštatovať, že podrobnejšie opatrenia sú zbytočné.

121. Ide presne o návrhy takéhoto preskúmania, ktoré členský štát môže (a musí) oznámiť Komisii bez toho, aby niečo k tomu pridával. Keďže problém systému pravidiel judikatúry nie je založený na ťažkosti ich vyjadrenia Komisii, ale na ťažkosti ich identifikácie, členský štát sa musí v každom prípade venovať tejto úlohe bez ohľadu na jeho povinnosť informovať.

122. Komisia má dôvod tvrdiť, že informácie, ktoré členský štát poskytne, pokiaľ ide o prebratie ustanovení smerníc, nemôžu vylúčiť informácie, ktoré by mohli založiť určité pochybnosti týkajúce sa riadneho prebratia. Je dôležité presne oznámiť rozhodnutia alebo rozsudky konštatujúce, že smernica ešte nebola prebratá, pokiaľ sa členský štát domnieva, že judikatúra zavedená týmito súdmi už zabezpečila dostatočné prebratie.

123. To je dôvod, pre ktorý Írsko malo poskytnúť Komisii správu o írskej judikatúre konštatujúcej, že ustanovenia smernice 2003/35 týkajúce sa prístupu k spravodlivosti boli už dostatočne právne prebraté. V tomto kontexte by Írsko mohlo spresniť rozsah prejednávaných rozhodnutí.

124. Je teda potrebné konštatovať, že Írsko porušilo povinnosť informovania, ktorá mu vyplýva podľa ustanovení článku 6 smernice 2003/35, pokiaľ ide o prebratie článku 10 smernice o posudzovaní a článku 15a smernice 96/61, tým, že neinformovalo Komisiu o dvoch rozsudkoch High Court vydaných vo veci Friends of the Curragh Environment Ltd v An Bord Pleanála.

V — O trovách

125. Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

Návrh o trovách konania podala iba Komisia. Ak by uspela v niektorých bodoch, nebola by neúspešná v podstatných častiach svojej žaloby. To je dôvod, pre ktorý musia byť trovy konania rozdelené, každý z účastníkov konania hradí svoje vlastné trovy.

VI — Návrh

126. So zreteľom na predchádzajúce úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby rozhodol takto:

1. Írsko si tým, že neprijalo, ako mu to ukladali článok 2 ods. 1 a článok 4 ods. 2, 3 a 4 smernice Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie v znení smernice Rady 97/11/ES z 3. marca 1997, všetky opatrenia na zabezpečenie toho, aby pred udelením povolenia projekty, ktoré môžu mať podstatný vplyv na životné prostredie, patriace do kategórie cestnej infraštruktúry uvedenej v triede 10 písm. e) prílohy II smernice 85/337/EHS, v súlade s článkami 5 a 10 smernice podliehali konaniu o žiadosti o povolenie a posúdenie ich vplyvov, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z tejto smernice 85/337.

2. Írsko si tým, že neprijalo všetky zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkom 3 ods. 3, 4, 5 a 6 a s článkom 4 ods. 2 a 3 smernice 2003/35/ES Európskeho parlamentu a Rady z 26. mája 2003, ktorou sa ustanovuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia a ktorou sa s ohľadom na účasť verejnosti a prístup k spravodlivosti menia a dopĺňajú smernice Rady 85/337/EHS a 96/61/ES,

— že neposkytlo verejnosti, ako mu to ukladajú článok 10a šiesty odsek smernice 85/337 a článok 15a smernice Rady 96/61/ES z 24. septembra 1996 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia, obe v znení smernice 2003/35, praktické informácie o prístupe k správnemu a súdnemu preskúmaniu, a

— že neinformovalo Komisiu Európskych spoločenstiev o dvoch rozsudkoch High Court vydaných vo veci Friends of the Curragh Environment Ltd v An Bord Pleanála,

— nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 6 smernice 2003/35.

3. V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.

4. Rada a Komisia znášajú každá svoje vlastné trovy konania.